

Voorstel Jongeren G1000 Wonen Zaanstreek Waterland

JONGEREN

Wonen in Zaanstreek Waterland?

Hartenkreet

Werkgroep 5 Jongeren vraagt uw specifieke aandacht voor jongeren.

Een oproep namens alle jongeren in Zaanstreek Waterland
om in actie te komen en verantwoordelijkheid te nemen
om jongeren een plek te geven.

Om oplossingen te bieden voor nu en voor de toekomst.

Zij en wij rekenen op uw commitment.

Urgentie
vraagt
om **doen**

Maatschappelijke verantwoordelijkheid

Een paar quotes - uit de enquête & 1 april:

“Het is echt belachelijk dat er zo weinig kansen voor jongeren zijn op de woningmarkt”

“Ik (62) vind dat we met al die oudere mensen slecht voor onze jongeren zorgen. We hebben hen nodig en zij ons. Het beleid is nu, op vele terreinen, zo dat ouderen houden wat ze hebben (best veel vaak) en dat de jongeren het nog maar moeten zien te krijgen. In een solidaire maatschappij is het voor iedereen een prettiger leven.”

“Ik wil graag op mijn eigen erf een woonplek voor vier jongeren maken, maar de regels houden dat tegen. Begrijp jij waarom?”

Meer dan helft jongeren boos en gestrest door woningnood

Door **KLAARTJE BAK**

Updated 3 uur geleden Vandaag, 06:00 in GELD

Lees voor

AMSTERDAM - Het niet kunnen vinden van een passende, betaalbare woning, zorgt bij meer dan de helft van de jongeren tussen de 18 en 25 voor boosheid, verdriet, frustratie en stress. Belangrijke levensfasen, zoals zelfstandig wonen, samenwonen en een gezin stichten, worden uitgesteld. Zo blijkt uit nieuw onderzoek van verzekeraar Aegon onder ruim duizend Nederlanders.

Bij een woonprotest in Zaandam in april dit jaar werd gedemonstreerd tegen sloopplannen van de gemeente.

© ANP / HH

De maatschappelijke gevolgen van het niet (tijdig) vinden van passende, betaalbare woningen zijn groot. Vooral het langer thuis wonen van jongeren (91%), moeilijker doorstromen van ouderen naar meer passende woningen (81%), uitstellen van samenwonen (74%) en het wachten met het stichten van een gezin (65%) wordt veel herkend. Ook zegt 65% dat zij zien dat gescheiden stellen noodgedwongen langer onder één dak blijven wonen. En deze percentages liggen hoger als je kijkt naar de verschillende groepen.

Wat doet woningnood met jongeren, onze toekomstige generatie?

- ! Boosheid, frustratie
- ! Stress
- ! THUISWONEN LEIDT TOT SPANNING
- ! Toekomst bouwen wordt uitgesteld
- ! *Noodzakelijk uitstellen van samenwonen*
- ! **Niet kunnen stichten van een gezin**
- ! Niet in je regio, sociaal netwerk, een toekomst kunnen opbouwen

Jouw plek in jouw regio is een recht, geen verdienmodel

Jongeren zijn de toekomst. De hoekstenen van onze toekomstige samenleving.

De woningnood is groot, we spreken al langer over een **woningcrisis**. Voor jongeren is deze crisis vreselijk. Zij zijn namelijk de “laatste in de wachtrij” en worden nu gedwongen buiten hun eigen regio te gaan wonen of anders tot hun 30ste levensjaar bij de ouders te blijven wonen.

Jarenlang wachten op een woning. Het wachten op de start van een eigen leven heeft een enorm impact op jongeren. Wij hebben allemaal de verantwoordelijkheid jongeren een plek te bieden. Een eigen thuis begint met een eigen huis. Uitgangspunt is ‘Welcome In My Back Yard’.

Wij roepen met spoed op tot een concreet plan van aanpak. Start nu met het bieden van woonoplossingen voor jongeren.

Zelfstandigheid, onafhankelijkheid, samenwonen, een gezin stichten, dat is wat we jongeren gunnen. En vooral, een plek in de eigen regio. Een groter aanbod voor jongeren. We kennen de vergrijzing en klimaat, maar vragen **prioriteit** voor jongeren. **NU** flexibele - tijdelijke- en ook vaste - langdurige- woonoplossingen bieden is waar wij voor staan. Het gaat om nu & doen.

Zo kunnen jongeren sneller **zelfstandig** gaan wonen in hun **eigen regio** en hierna doorstromen naar een andere geschikte woning. De trein van **doorstroming** start bij een goed aanbod voor senioren en tegelijkertijd een **even groot aanbod** voor jongeren. En dat betekent ook dat jongeren **bovenaan de prioriteitenlijst** moeten komen te staan.

Urgentie

Inhoud

- Waarom
- **Wie**
- Context
- Wat
- Voorstel & beslispunten

De doelgroep jongeren

- Grofweg tussen 18 – 27 jaar
- Op zoek naar flex – nu, tijdelijk, zelfstandig wonen
- Op zoek naar vast – settelen, bij voorkeur samen, nabij familie

Elisa

Vast

Joe

Flex

Mounier

Vast

Asha

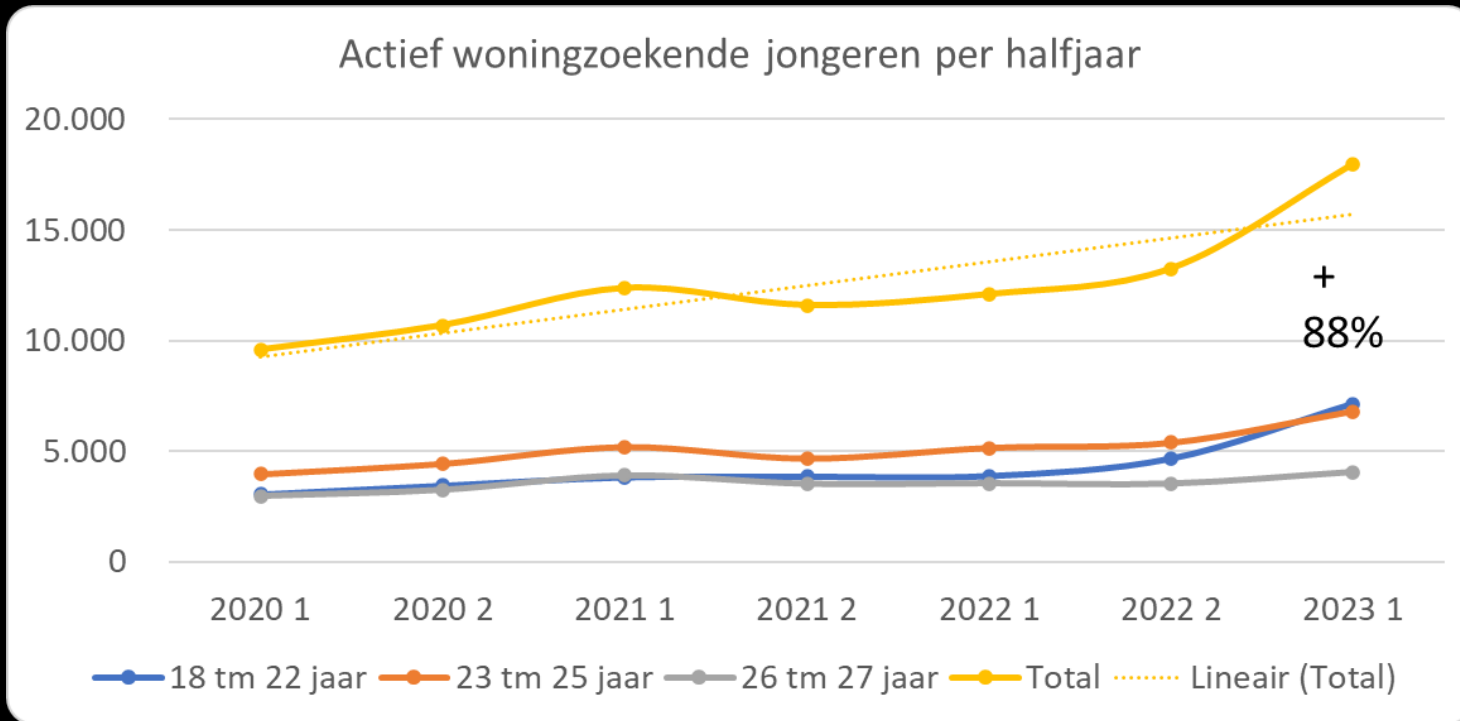
Flex

Inhoud

- Waarom
- Wie
- **Context & cijfers**
- Wat
- Voorstel & beslispunten

Marktwerving biedt voor jongeren geen oplossingen: de overheid is aan zet. In de sociale woningbouw is er wel aanbod voor jongeren, maar dit aanbod is niet genoeg voor de toenemende vraag. Jongeren moeten te lang wachten.

Bronvermelding getoonde data: WoningNet, actief woningzoekenden SRA op eenheid binnen gemeenten: Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad

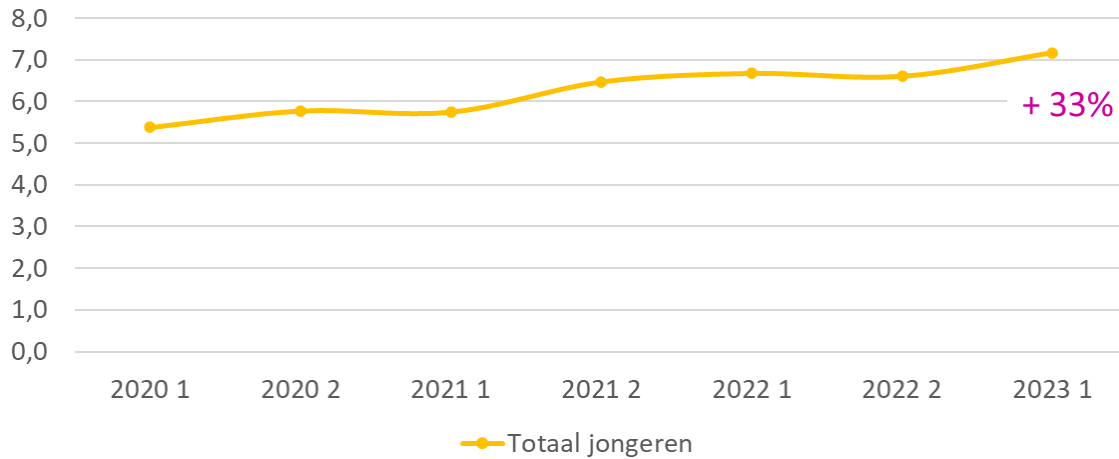
Context in cijfers wachten...

In Zaanstreek Waterland is het aantal actief woningzoekende jongeren toegenomen.

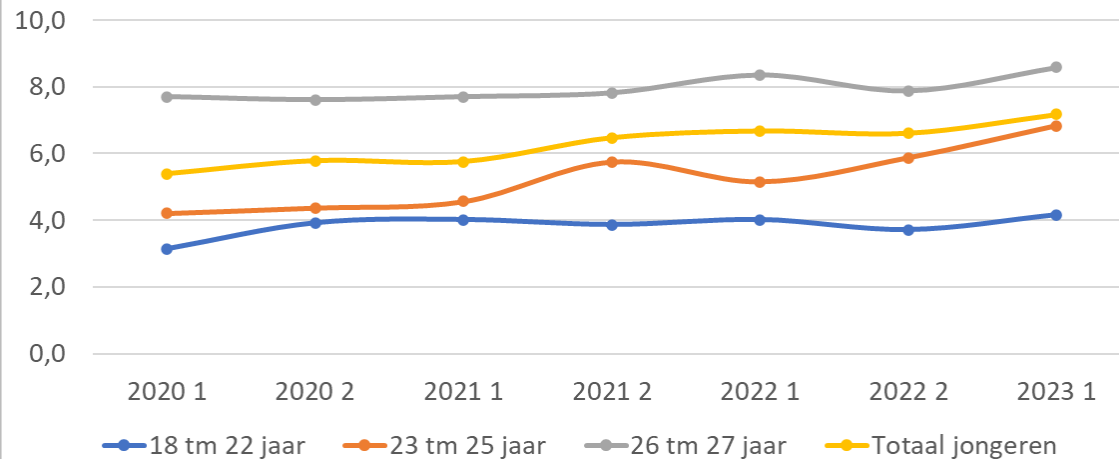
Van 2020 tot nu zien we een toename van 88%, absolute stijging van 9.581 naar 17.971.

Context in cijfers

Wachttijd in jaren

Wachttijd in jaren

...en wachten

De wachttijd voor jongeren in de regio is hoog en met 33% gestegen vanaf 2020.

In jaren: van 5,4 jaar wachten in 2020 naar 7,2 jaar wachten in 2023.

Meer jongeren zoeken actief naar betaalbare woningen in de regio, waardoor de wachttijden toenemen.

Tijdslijn:

De tijdslijn eindigt met de wooncrisis. Jongeren zijn daar de dupe van, als **starters** tussen 18 tot en met 27 jaar. Zij hebben nog **geen buffer** kunnen opbouwen (wachtjaren, spaargeld, inkomen etc.).

Gezien de ontwikkelingen op de woningmarkt, is het overduidelijk dat zij **afhankelijk** zijn van sociale huisvesting, maatschappelijke inzet. Wonen is **geen verdienenmodel**.

De wachttijden laten zien dat jongeren niet aan bod komen in onze regio.

Oplossingen voor de komende paar jaren en oplossingen voor de komende decennia moeten nu

worden ingekleurd. De **noed** is hoog. Dit vraagt met **spoed** een plan van aanpak. Een plan van aanpak is nodig om jongeren te behouden in onze regio. Jongeren zijn de toekomstige generatie van Zaanstreek Waterland. Zij bieden **vitaliteit** en **veerkracht** in onze gemeenten. Zij dragen bij aan complementaire gemeenschappen, draagvlak voor voorzieningen, zorg voor elkaar, **levendigheid** in buurt, dorp en stad, zijn de **tegenhanger voor vergrijzing** en borgen de economische ontwikkeling.

Waarom

Bouwstenen van de toekomst

- Jongeren zijn de bouwstenen (generatie) van de toekomst
- Geef jongeren (ca. 20 - 30 jaar) recht op een plek in hun eigen regio

"Goede buur is beter dan een verre vriend"

Vitale duurzame gemeenschappen

- Jongeren zijn belangrijk voor:
 - ✓ Diverse complementaire gemeenschappen
 - ✓ Draagvlak voor voorzieningen
 - ✓ Zorg voor elkaar
 - ✓ Leven in buurt, dorp en stad
 - ✓ Tegenhanger voor toename vergrijzing
 - ✓ Borgen van economische ontwikkeling, diversiteit

Inhoud

- Waarom
- Wie
- Context
- **Wat**
- Voorstel & beslispunten

Wat stellen we voor:

Woonoplossingen voor nu én straks!

Het probleem is **urgent** en vraagt om snel handelen.

De oplossingen moeten gericht zijn op **nu** en **straks**. We onderscheiden daarin **twee logische fases** in het aanbieden van woonoplossingen.

Fase 1: flexibel, op korte termijn

Fase 2: vast, op langere termijn

Wat stellen we voor:

Fase 1: *flexibele* woonoplossingen in de komende vijf jaar

We vragen flexibel te zijn. Flexibiliteit om de gevraagde snelheid te maken. Regels versoepelen en tijdelijke woonplekken aanbieden, mogelijk maken. Het uitgangspunt is: Welcome In My Back Yard. De creatieve oplossingen zijn tijdelijk, vergelijkbaar met flexwoningen. Logischerwijs zal er na fase 1 een andere meer vaste woonoplossing moeten worden aangeboden zodat jongeren kunnen doorstromen.

Wat stellen we voor:

Fase 2: *vaste woonoplossingen* binnen 5 tot 10 jaar

We vragen **vaste woonoplossingen** aan te bieden. Zodat jongeren vanuit het flexibele aanbod kunnen doorstromen naar een woning waar zij een verdere toekomst kunnen opbouwen. Belangrijk is om aan **jongeren te vragen** naar woonbehoeftes zodat deze wensen kunnen worden ingebed in het **woonbeleid**. Nodig is om dit gewenste aanbod te gaan **programmeren** in ieder nieuwbouwproject en te kijken naar **mogelijkheden** in bestaande bouw.

Bouwen kost tijd, het is belangrijk om nu **te starten** zodat er na een flexibele woonoplossing een vaste woonoplossing gereed is.

Het kan!

Ingewikkeld? Nee, een kwestie van doen!

- Onorthodoxe methoden nodig? Nee hoor, voorbeelden genoeg
- Afstappen van pilots
- Burgerinitiatieven benutten
- Zorgen dat het (weer) kan!
- En het Rijk helpt ook een handje mee

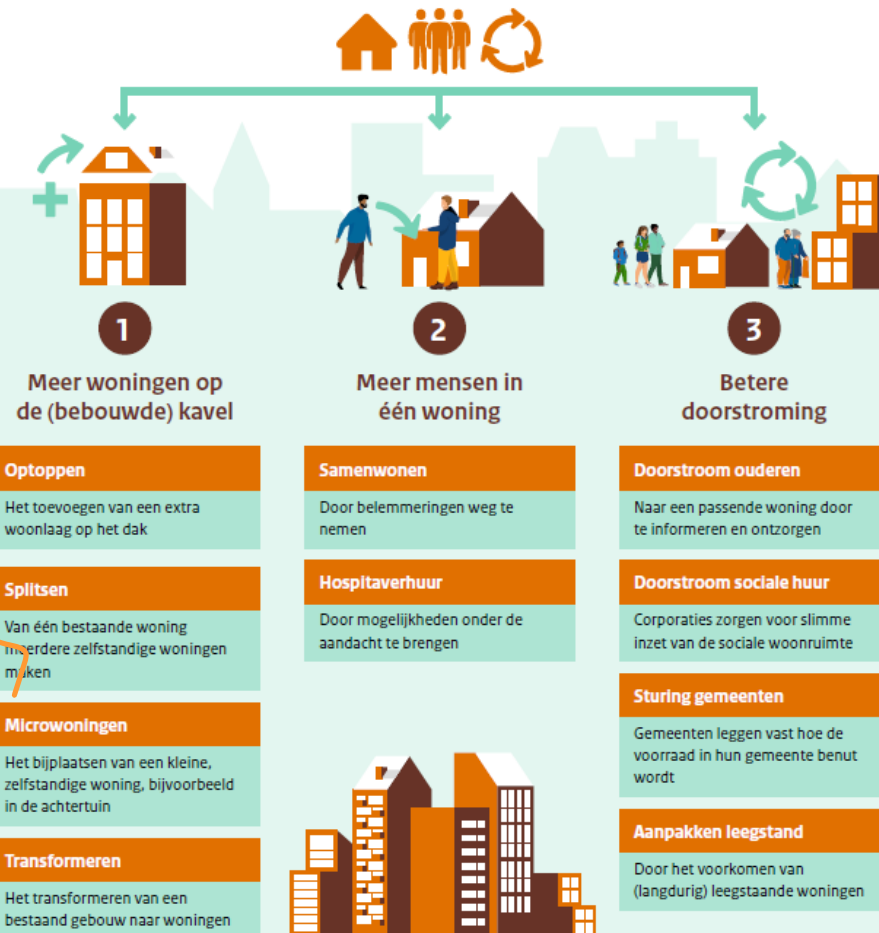
Kortom, kwestie van doen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Beter benutten van bestaande bebouwing

Door slimmer gebruik te maken van beschikbare ruimte voor wonen, kunnen we een deel van onze woonopgave oplossen. Beter benutten kan op verschillende manieren.

Starten kan vanaf vandaag!

Starten met realiseren van woonoplossingen voor jongeren is niet ingewikkeld.

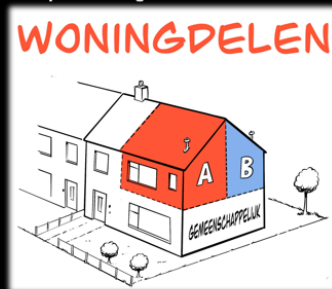
Er zijn voorbeelden genoeg die laten zien dat het kan. Het vraagt om te beginnen en voorbeelden elders in Zaanstreek Waterland toe te gaan passen.

Het kan in de regio, een paar voorbeelden:

- 1
Woningen optoppen: Beren
Krommenie, Zaanstad
Woning splitsen, Zaanstad
Micro in Landsmeer
Transformeren Steenvlinder

- 2
Samenwonen
Units, Pennemes
Hospita
Friendswoningen
Hospi Housing

- 3
Doorstroomregeling,
65+Verhuisvoordeel
Verhuismakelaars
Voorrang huurders sociaal bij verkoop
en vrije sector
Starters regeling bij koop in
Monnickendam

Optoppen Het toevoegen van een extra woonlaag op het dak	Samenwonen Door belemmeringen weg te nemen	Doorstroom ouderen Naar een passende woning door te informeren en ontzorgen
Splitsen Van één bestaande woning meerdere zelfstandige woningen maken	Hospitaverhuur Door mogelijkheden onder de aandacht te brengen	Doorstroom sociale huur Corporaties zorgen voor slimme inzet van de sociale woonruimte
Microwoningen Het bijplaatsen van een kleine, zelfstandige woning, bijvoorbeeld in de achtertuin		Sturing gemeenten Gemeenten leggen vast hoe de voorraad in hun gemeente benut wordt
Transformeren Het transformeren van een bestaand gebouw naar woningen		Aanpakken leegstand Door het voorkomen van (langdurig) leegstaande woningen

Lariks en Mahonie van Lieven de Key, werkwijze van de Steenvlinder, coöperatie van jongeren, bankgaranties/starterssubsidies voor koop, leegstand handhaven: inzet op rechtmatig gebruik van schaarse

Inhoud

- Waarom
- Wie
- Context
- Wat
- **Voorstel & beslispunten**

Principes voor de beslispunten

Wonen is geen verdienmodel

Creatief denken en burgerinitiatieven benutten maken dat we het verschil op de korte termijn en lange termijn gaan maken.

De overheid laat ook al zien dat veel mogelijk is met hulp, ondersteuning en dus kan. Het is een kwestie van doen.

Wij hebben principes geformuleerd voor onze beslispunten:

1. Jongeren hebben **recht** op een fijne plek in de regio!
2. Wij hebben allemaal verantwoordelijkheid te nemen om te dragen aan de oplossing (Welcome In My Back Yard).
3. Jongeren huisvesten is een **kwestie van doen!**

Beslispunten – fase 1

Fase 1 = nu *flexibel* zijn (komende jaren)

1. Behoeftte en nood vragen om regels (tijdelijk) los te laten.
2. Meer regelruimte, zodat jongeren snel een woning hebben (fase 1). Maak een aanvalsplan voor het snel huisvesten van jongeren, zodat bestaande voorbeelden mogelijk gemaakt worden met nieuwe spelregels, zoals:
 - ✓ Jonge starters willen ook kopen, biedt hen ondersteuning, mogelijkheden
 - ✓ Geef jongeren de kans/ garantie om in een wooncoöperatie een leegstand pand te transformeren (en kavels)
 - ✓ Maak van een mantelzorgplek een jongerenplek op eigen erf
 - ✓ Benut de kapitaalcracht van ouderen
3. Starten onderzoek subsidiemogelijkheden bij de provincie om burgerinitiatieven voor huisvesting van jongeren mogelijk te maken, denk aan gemengd betaalbaar huur/koop in bestaande (kantoor)panden.

Beslispunten - fase 2

Fase 2 = straks *vaste* oplossingen bieden, voor de komende decennia

4. Wonen voor jongeren mag ten koste gaan van grijs (ouderen) & groen (buiten).
5. Biedt in het huisvestingsbeleid (doelgroepenbeleid) voor jongeren evenveel woningen aan als voor ouderen (programmering in ieder project!).

Beslispunten totaal

Nu - 5 jaar:

1. Behoeftte en nood vragen om regels (tijdelijk) los te laten.
2. Meer regelruimte, zodat jongeren snel een woning hebben (fase 1). Maak een aanvalsplan voor het snel huisvesten van jongeren, zodat bestaande voorbeelden mogelijk gemaakt worden met nieuwe spelregels, zoals:
 - ✓ Jonge starters willen ook kopen, biedt hen ondersteuning, mogelijkheden
 - ✓ Geef jongeren de kans/ garantie om in een wooncoöperatie een leegstand pand te transformeren (en kavels)
 - ✓ Maak van een mantelzorgplek een jongerenplek op eigen erf
 - ✓ Benut de kapitaalkracht van ouderen
3. Starten onderzoek subsidiemogelijkheden bij de provincie om burgerinitiatieven voor huisvesting van jongeren mogelijk te maken, denk aan gemengd betaalbaar huur/koop in bestaande (kantoor)panden.

Nu - 10 jaar:

4. Wonen voor jongeren mag ten koste gaan van grijs (ouderen) & groen (buiten).
5. Biedt in het huisvestingsbeleid (doelgroepenbeleid) voor jongeren evenveel woningen aan als voor ouderen (programmering in ieder project!).

Bedankt,
namens
de
jongeren

Werkplaats 5

Met gezicht
van de
wooncrisis

Samenvatting op hoofdlijnen

Jongeren zijn de toekomst. Zij hebben recht op een plek in hun eigen regio, in het eigen sociale netwerk. We hebben ervaren dat marktwerking geen soelaas biedt. Wij zijn met zijn allen verantwoordelijk voor de oplossing.

Het wachten van jongeren maakt hen een urgente groep. We moeten voor nu en straks woonoplossingen aanbieden. De wooncrisis voor jongeren staat bovenaan de prioriteitenlijst. Zij zijn de toekomst en verdienen op zijn minst evenveel prioriteit als het vergrijzings- en klimaatprobleem.

De oplossingen voor nu en straks kunnen worden opgepakt. Voorbeelden zijn er al, en die van elders passen zeker ook in Zaanstreek Waterland.

De oplossing ligt in, zowel in het nu met flexibele tijdelijke woningen, als voor straks met een vaste woonplek waar jongeren zich kunnen settelen.

We vragen om regels (tijdelijk) los te laten en meer mogelijk te maken. Een aanvalsplan met verschillende ingrediënten. Een plan voor de korte en lange termijn dat aansluit bij de behoeften van jongeren.

Laten we ons inzetten voor onderzoek naar (subsidie) mogelijkheden en de uitwerking van burgerinitiatieven. Oplossingen in bestaande bouw en nieuwbouw. Het woonbeleid van gemeente helpt jongeren aan een plek in regio.

Programmering in (bouw)plannen en bij transformatie verzekert jongeren van een plek straks en later. Er zijn voorbeelden genoeg, dus we kunnen morgen starten.

Het is een kwestie van doen!

